

**“Medvrstniško nasilje: ocena, preprečevanje in obvladovanje
– pristop pozitivne psihologije”**

Številka projekta: 2018-1-BG01-KA201-047853

**I03: Spletno/mobilna aplikacija za
ocenjevanje izpostavljenosti učencev
nasilju**

Avtorji:

**NATIONAL ASSOCIATION OF PROFESSIONALS WORKING WITH
PEOPLE WITH DISABILITIES, BOLGARIA**

ZASEBNA ŠOLA “SUN RAY”, BOLGARIA

PHOENIXKM BVBA, BELGIJA

Contributors:

ZAMS – Zavod Antona Martina Slomška, Maribor, Slovenija

IEGL – Idiotiko Esperino Geniko Lykeio B. Koropouli, Atene, Grčija

Spletno orodje (aplikacija) je namenjeno ocenjevanju izpostavljenosti učencev nasilju. Orodje je prvenstveno namenjeno osnovnim in srednjih šolam ter tudi drugim vzgojno izobraževalnim ustanovam. Orodje lahko uporabljajo psihologi, učitelji in drugi usposobljeni pedagogi. Pri tem je pomembno, da strokovni delavec učencu vsako izjavo natančno prebere. Učenec lahko pri vsaki izjavi izbere le en odgovor na lestvici petih možnih odgovorov.

Vsak odgovor je ovrednoten z določenim številom točk, ki vplivajo na končni rezultat. Na podlagi rezultata lahko učitelj/vzgojitelj sklepa o stopnji agresivnega vedenja (agresije, nasilja) ali že obstoječi izpostavljenosti nasilju.

Podatki, pridobljeni v okviru ocenjevanja oz. aplikacije, se bodo uporabili zgolj za analizo in oceno problema v okviru projekta AVCA. Podatki se ne bodo hranili po zaključku projekta razen za potrebe preverjanja izvedbe programa s strani Erasmus+ programa.

Vsebina in podatki bodo dostopni le partnerjem v projektu in jih brez vašega izrecnega dovoljenja ne bomo posredovali organizacijam izven projekta. Zaščiten je identiteta udeležencev. Zaupnost in varovanje podatkov v tem projektu je v skladu z Regulativo (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta EU z dne 26. aprila 2016 o zaščiti fizičnih oseb in njihovih osebnih podatkov in o prostem pretoku le-teh in popravku Direktive 95/46/EC (Splošna uredba EU o varstvu podatkov).

Ime in priimek:

Elektronski naslov:

Legenda:

Točkovnik:

Ne vem	0 točk
Nikoli	1 točka
Redko	2 točki
Včasih	3 točke
Pogosto	4 točke

<u>Izjava</u>	Ne vem	Nikoli	Redko	Včasih	Pogosto
1. Neprijazen sem do vsakega, ki je nevljuden do mene in me razjezi.					
2. Rad sem s prijatelji, od katerih imam koristi.					
3. Ko imam prav, lahko naredim kar želim.					
4. Osebi, ki me je razočarala, lahko naredim karkoli.					

Podpora Evropske komisije za pripravo te publikacije (2018-1-BG01-KA201-047853) ne pomeni odobritve vsebine, ki odraža samo stališča avtorjev, in Komisija ni odgovorna za kakršno koli uporabo, ki bi lahko informacije, ki jih vsebuje.

5. Rad igram nasilne (video) igre.					
6. Ko moram zaščititi svoje pravice, me ne zanimajo pravice drugih.					
7. Svojega prijatelja bom zaščitil tudi če se bom moral skregati/stepsti.					
8. Nikoli ne pozabim, če me je kdo užalil, ponižal.					
9. Uživam, ko so ljudje, ki jih ne maram, v težavah.					
10. Lažem, da se izognem neprijetni situaciji.					
11. Pripravljen sem spremeniti svoja prepričanja, samo da sem boljši od drugih.					
12. Če nekdo z mano ravna slabo, tudi jaz ravnam slabo z njim.					
13. Svoje obnašanje do drugih z lahkoto spremenim.					
14. Moja družina me jezi.					
15. Rad gledam akcijske filme in grozljivke.					
16. Zaupam samo sebi, ne drugim.					
17. V moji skupini/razredu so učenci, ki si 'zaslužijo', da so tepeni.					
18. Z drugimi se ne strinjam zlahka.					
19. Nikomur ni mar zame.					
20. Nič ni narobe z mučenjem živali.					
21. Nič ni narobe z ljudmi, ki se ukvarjajo z napačnimi ali prepovedanimi stvarmi.					

22. Zlahka se počutim užaljenega.					
23. Ne poslušam svojih vzgojiteljev/učiteljev in počnem, kar želim.					
24. Če bi lahko, bi posedoval orožje.					
25. Večina ljudi misli, da sem slab človek, vendar nisem.					
26. Vem, kako se izogniti posledicam, če naredim kaj narobe.					
27. Sam sem že izvajal nasilje nad drugimi.					
28. Vem, kako pripraviti druge do tega, da me spoštujejo.					
29. Če se kdo spravlja name, z njimi fizično obračunam (do joka).					
30. Ko izvajam fizično nasilje, se počutim dobro.					
<u>Skupaj (št. točk):</u>					

Rezultate lahko obdelamo in interpretiramo na sledeči način.

Razlaga rezultatov:

Z uporabo zgoraj opisanega točkovnika določimo skupno število točk za posameznika. Na podlagi števila točk lahko vzgojitelj/učitelj določi, kako agresiven/nasilen je določen učenec oz. kam ga lahko uvrstimo na lestvici agresivnosti.

- Odsotnost agresivnega vedenja – skupni seštevek je pod 45 točkami.

Podpora Evropske komisije za pripravo te publikacije (2018-1-BG01-KA201-047853) ne pomeni odobritve vsebine, ki odraža samo stališča avtorjev, in Komisija ni odgovorna za kakršno koli uporabo, ki bi lahko informacije, ki jih vsebuje.

- Začetni znaki agresivnega vedenja – skupni seštevek je med vključno 45 in vključno 60 točkami.
- Znaki naraščajočega agresivnega vedenja- skupni seštevek je med 61 in 105 točkami.
- Redni in naraščajoči izbruhi nasilja, visok nivo agresivnega vedenja – skupni seštevek je med 106 in 120 točkami.

Spodaj navedene smernice so lahko v pomoč učitelju/vzgojitelju, in sicer ob izpolnjevanju vprašalnika s strani učencev.

Začetni znaki agresivnega vedenja:

Učenec, ki na vprašalniku dosega med 45 in 60 točk, spada na lestvici ocene agresivnosti med tiste, ki kažejo začetne znake agresivnega vedenja. Ob skrbnem opazovanju učenca in njegovih odgovorov lahko opazimo določena neskladja z njegovim obnašanjem. V tem primeru je pomembno, da se strokovni delavec pogovori z učitelji, če so morda pri učencu opazili nenadno spremembo obnašanja. V kolikor se v pogovoru ugotovi, da učenec kaže začetne znake agresivnega vedenja, je potrebno stopiti v stik s starši učenca in jih napotiti oz. dobiti njihovo dovoljenje za napotitev učenca k terapevtu, psihologu. Za reševanje nastale situacije je ponavadi potrebno več terapij, obravnav pri psihologu in izvajanje določenih ukrepov, ki lahko vključujejo druge ljudi (sošolce idr.).

Ko smo izvedli zgoraj naveden postopek in so rezultati terapij in obravnava pozitivni, posledično je učenec umirjen, kar potrjujejo tudi njegovi učitelji/vzgojitelji, je priporočljivo, da z učencem še enkrat odgovorjamo na vprašalnik, vendar tokrat le na izbrana vprašanja (za katera se odloči strokovni delavec) z elementi začetne in skrite agresije. Pričakujemo,

Podpora Evropske komisije za pripravo te publikacije (2018-1-BG01-KA201-047853) ne pomeni odobritve vsebine, ki odraža samo stališča avtorjev, in Komisija ni odgovorna za kakršno koli uporabo, ki bi lahko informacije, ki jih vsebuje.

da bo učenec dosegel manj točk kot na prvem, uvodnem vprašalniku. V kolikor ni pomembnejšega odstopanja v rezultatu, se obravnava učenca nadaljuje. Vključi se lahko še nadaljnja strokovna pomoč s strani drugih strokovnjakov.

Nadaljnji in naraščajoči znaki agresivnega vedenja:

Učenec, ki je na vprašalniku dosegel med 60 in 105 točk, spada v kategorijo učenca, ki kaže skrito oz. naraščajočo stopnjo agresije oz. agresivnega vedenja. V kolikor se ugotovitveni rezultati učenca in strokovnega delavca ujemajo v stopnji agresivnega vedenja, je potrebno nemudoma začeti s strokovno obravnavo učenca. Priporočljivo je sodelovanje in obravnava učenca s strani psihologa. Psiholog v obravnavo vključuje tako učenca kot tudi njegove starše. Potrebno je ugotoviti vzroke agresivnega vedenja in določiti jedro težave. Vzroki lahko izvirajo iz otroštva, aktivirajo pa jih lahko določeni (neprijetni) dogodki, ki jih je bil učenec deležen. Psiholog mora navezati stik z učitelji, ki učijo učenca in pridobiti podatke o morebitnih spremembah obnašanja. Po celoviti analizi stanja (pogovor z učitelji, starši in učencem) je mogoče definirati vzroke za naraščajočo stopnjo agresivnega vedenja pri učencu. Psiholog nato predlaga načrt dela z učencem. Načrt vsebuje tako vzroke za naraščajoče agresivno vedenje, kot tudi metode za reševanje težave in svetovanje. Priporočljiva je tudi skupinska terapija, v kolikor težava izvira iz družinske situacije.

Poleg svetovanja in terapije pri psihologu je potrebno učencu zagotoviti tudi različne aktivnosti, npr. šport oz. aktivnost, ki ga veseli; kjer bo lahko na nadzorovan in varen način sprostil odvečno (negativno) energijo. Vloga staršev je zelo pomembna, saj je pozitiven odnos med starši in učencem nujen za uspešno reševanje težave. Po končanem svetovanju in terapijah je potrebno ohraniti pozitiven odnos z učencem. Učence je tako opolnomočen in seznanjen, kje poiskati pomoč, v kolikor jo bo potreboval.

Redni in naraščujoči izbruhi nasilja:

Učenci, ki na vprašalniku dosežejo med 105 in 120 točkami, je agresivno vedenje njihovo stalnica, ki se stopnjuje. Gre za nevarno stopnjo vedenja, saj se lahko agresivno vedenje učenca v vsakem trenutku manifestira v odnosu do drugih ali do njega samega. Takemu učencu je potrebno zagotoviti takojšnjo strokovno pomoč in podporo. O težavah učenca je potrebno obvestiti šolske organe (svetovalna služba, učiteljski/vzgojiteljski zbor, ravnatelja), ustrezne institucije, kot je npr. Center za socialno delo in starše učenca itd. Potrebno je takojšnje ukrepanje in pogovor tako s starši kot z učencem. Strokovni delavec mora opraviti pogovor s starši učenca o opažanju sprememb vedenja pri učencu. V kolikor se ugotovi, da je prišlo do sprememb v obnašanju in vedenju učenca, mora strokovni delavec (strokovni tim) oceniti, kje so vzroki teh sprememb, in ali je prišlo do konkretnih sprememb v odnosih in/ali socialnem statusu družine učenca (ločitev, ločeno življenje staršev, izguba bližnjega idr.). Ko so vzroki težave opredeljeni, strokovni delavec in strokovni tim predlaga pristop k reševanju težave. Pri tem je zlasti pomembno upoštevati dejstvo, ali se učenec agresivno vede navzven (do drugih) ali do sebe.

Ko je agresivno vedenje potrjeno, je potrebno vzpostaviti svetovanje in terapije z učencem. Strokovna obravnava bi naj bila predvsem usmerjena k razumevanju vzrokov agresivnega vedenja in preusmerjanju le-teh v pozitivno dejavnost. Če se agresivno vedenje kaže v samodestruktivnem obnašanju in samopoškodovanju, se terapija prav tako usmerja v preusmerjanje agresivnega vedenja v pozitivno dejavnost in pozitivne rezultate. Taka terapija ponavadi zahteva veliko časa in dela s starši in samim učencem. Takojšnja strokovna pomoč je nujna, saj z njo preprečimo resnejšo manifestacijo agresivnega vedenja in njegovih posledic za druge in samega učenca. Obravnava zahteva resen in natančen pristop v časovnem obdobju vsaj treh mesecev. Po preteku tega obdobja je potrebno znova

Podpora Evropske komisije za pripravo te publikacije (2018-1-BG01-KA201-047853) ne pomeni odobritve vsebine, ki odraža samo stališča avtorjev, in Komisija ni odgovorna za kakršno koli uporabo, ki bi lahko informacije, ki jih vsebuje.

oceniti napredek in rezultate

strokovne obravnave. V kolikor ni prišlo do napredka in se pri učencu še naprej kažejo redni in naraščajoči izbruhi nasilja, je potrebno premisliti in prilagoditi korake strokovne obravnave učenca in po potrebi vključiti strokovno medicinsko pomoč – psihiatra. V kolikor so rezultati pozitivni in je pri učencu viden napredek (ne prihaja do izbruhov agresivnega vedenja in so reakcije učenca umirjene), nadaljujemo z obstoječimi koraki, terapije še nadaljnje tri mesece (skupaj 6 mesecev), ko zaključimo celotni krog svetovanj. V zadnjem mesecu je priporočljivo zmanjšati število terapij in svetovanj. Pomembno je, da je učenca vedno na razpolago dovolj strokovne pomoči (psiholog) in da je seznanjen, kje jo lahko poišče.